

Lieve lezers..

Eindelijk een mail van het Consulado Dominicano Amsterdam. Ze zijn weer open en ik kan ten behoeve van mijn visumaanvraag al mijn papieren scannen en mailen en als alles compleet is kan ik een afspraak maken. Dat wordt dan meteen het moment dat ik mijn ticket koop en via New York naar Nederland kom. Hoewel het nu nog minder prettig is als normaal om te vliegen, ben ik opgelucht. Het was vervelend om te wachten op het consulaat. Zeker als dit telkens wordt uitgesteld. Het is overigens nog maar de vraag hoe lang het duurt voordat ik mijn visum werkelijk krijg na het indienen van mijn papieren. Er staat een minimale wachttijd voor van 2 weken. Hierover maak ik me echter geen zorgen omdat ik er naar uitzie mijn kinderen, familie en vrienden weer in levende lijve te zien. Mijn zus en zwager hebben me aangeboden hun camper te gebruiken in de tijd dat ik hier ben. Een geweldige kans om iedereen te bezoeken en toch een beetje mijn eigen plekje te hebben. Wanneer ik mijn visum heb moet ik binnen 30 dagen mijn aanvraag hier indienen. Dan duurt het nog zeker 6 maanden maar ik heb goede hoop dat ik eind dit jaar mijn ID-card heb. Vanaf dat moment kan ik hier onbeperkt blijven en kan ik formele activiteiten op mijn naam verrichten.

Wanda gaat niet mee naar Nederland. Het duurt nog steeds minimaal 6 maanden om een visum te krijgen voor Nederland. Je beseft ineens hoe veel voordeel je hebt als Nederlander als je andere landen wilt bezoeken. Het voelt een beetje dubbel dat ik alleen ga. Enerzijds is het fijn weer even op mezelf te zijn en heerlijk Nederlands te praten. Anderzijds zijn we best aan elkaar gehecht geraakt en zal ik die momenten missen van het bij elkaar zijn. Maar ik zie er naar uit om te gaan. Ik mis mijn kinderen, familie en vrienden. En hoewel "appen" en bellen altijd mogelijk is, gaat er niets boven echte ontmoetingen.

Ondanks het wachten heb ik me geen moment verveeld. Toen ik hier net was maakte ik me zorgen wat de hele dag te doen. Het voelde onbevredigend hele dagen te klussen omdat ik toch heel andere motieven heb. Het is overigens typisch Nederlands om de hele tijd het gevoel te hebben dat je iets nuttigs moet doen. Ik kon me best ergeren aan de vaak eindeloze gesprekken of plotselinge bezoeken terwijl je net lekker aan het werk was. Maar langzaam begin ik te beseffen dat emigreren tijd kost en hoe belangrijk het is jezelf deze tijd te gunnen. Toen ik bij DOVA werkte werd mijn agenda voor zeker 80% bepaald door anderen. Met andere woorden, het was mogelijk om zonder enig initiatief de hele week druk te zijn. Je had eigenlijk nooit het gevoel dat je niet "nuttig" bezig was. En je moest zelfs oppassen dat je niet teveel initiatieven ontplooidte want dat leidde direct tot overmatige werkdruk. Ik ervaarde het altijd als een heel plezierige situatie. Je was onderdeel van een team en creëerde met elkaar prachtige producten en initiatieven. Er was altijd sprake van voldoende werk en het was eerder een kwestie van afremmen dan aanjagen. En dan ineens zit je in de Dominicaanse Republiek boordevol ideeën maar je kent niemand, niemand kent jou, je hebt geen idee hoe de dingen gaan, je spreekt niet of nauwelijks de taal en er ligt een oceaan tussen jou en al de relaties die je je hele leven hebt opgebouwd. Je komt met een enorme klap tot stilstand en moet weer opnieuw beginnen. Op zo'n moment is het cruciaal jezelf de tijd te gunnen. Mijn moeder adviseerde me, toen ik een oud opknapboerderijtje kocht in Spanbroek: "Gertjan, begin niet meteen met alles te veranderen. Ga er wonen en wacht gewoon één jaar. Dan weet je hoe de wind waait, wat de warme en koude plaatsen zijn, waar en wanneer de zon schijnt en wat de mooie uitzichten zijn". Dat bleek achteraf een waardevol advies en dat geldt hier ook.

Het is zo belangrijk de cultuur op deze kleine postzegel echt te doorgronden. Door mijn vrouw Wanda ben ik ineens onderdeel geworden van een familie en een buurt. Ik kijk niet vanaf de buitenkant maar zit er middenin. Ik ervaar deze cultuur dagelijks. Ik ervaar hoe deze mensen hier eeuwen lang hebben geleerd te overleven. De omstandigheden, waar ze niet of nauwelijks grip op

hebben, bepalen de hoofdlijnen. Daarbinnen hebben ze hun eigen leven gecreëerd. Ze leven gewoon. Niets meer en niets minder. Het is soms frustrerend om mensen te zien leven zonder enig initiatief, zonder betrokkenheid, vaak uitsluitend op hun eigen welbevinden gericht. Wanda en ik zijn geen weldoeners, maar we hebben beiden een sterk ontwikkeld gevoel voor gastvrijheid. Als we koken doen we dat voor iedereen. Als we naar het strand gaan regelen we dat anderen mee kunnen. Als we op bezoek komen nemen we iets mee. Als mensen problemen hebben helpen we ze. Eigenlijk gewoon de dingen die je gewend bent. Je verwacht dan eigenlijk iets terug van mensen om je heen. Maar ik kan de momenten op één hand kan tellen dat iemand ons verraste met een lekkere maaltijd of iets anders. Ik vroeg Wanda of de mensen zich hiervoor niet schamen, maar ze gaf aan dat ze het werkelijk niets kan schelen wat je doet. Je bent eigenlijk een beetje idioot en ze lachen erom en genieten van het moment dat ze iets kunnen krijgen. Ik probeer in gesprekken met Wanda te achterhalen hoe dit tot stand is gekomen en waar de sleutels liggen om kleine veranderingen aan te brengen. Niet met de intentie deze hele cultuur te veranderen, maar tenminste binnen onze cirkel van invloed. Het kost zoveel energie om deze cultuur te begrijpen en nog meer om je frustraties een plaats te geven. Ik heb hier de afgelopen drie maanden meer boosheid gevoeld dan in de laatste 5 jaar in Nederland. Gelukkig ben ik niet snel en niet lang boos en realiseer me hoe belangrijk het is te leren omgaan met deze situatie zonder dat deze met jou op de loop gaat. En dat kost tijd... veel tijd. Want hoe kan ik ooit de situatie in mijn cirkel van invloed veranderen als ik niet eerst zelf leer omgaan met deze verandering?

Beste lezer, ik wil je niet ontmoedigen of met negatieve gevoelens achterlaten. Ik wil alleen heel duidelijk maken dat allerlei sociale gedragingen die voor ons vanzelfsprekend zijn, dit niet altijd voor anderen zijn. En het moment dat iemand zich werkelijk helemaal niet schaamt voor het feit dat hij of zij alleen neemt en niet geeft, dan ontstaat er een speelveld waarin je niet meer kunt appelleren aan dat schaamtegevoel. Je zult dus andere manieren moeten vinden om die ander te laten begrijpen dat het ook anders kan en dat dit uiteindelijk de situatie verbetert.

Gelukkig zijn er heel mooie vehikels om praktijk en theorie op dit gebied te combineren. Een heel

belangrijk onderdeel is het werk wat we nu doen voor een Nederlands adviesbureau. We lezen video's uit van verkeerssituaties en classificeren deze. Het soort werk wat je dankzij Internet locatie-onafhankelijk kunt organiseren. Begin maart is er een vervolgopdracht vrijgekomen. Vorig jaar hebben we al ruim gelegenheid

gehad om jongeren te trainen en omdat onze klant zeer tevreden is over het resultaat hebben we nu weer voor 3 maanden een volgende klus. Omdat alle scholen hier al één jaar zijn gesloten hebben jongeren voldoende gelegenheid dit naast hun virtuele opleiding te doen. Wanda is hier de grote

initiator. Zij organiseert het werk en zorgt dat de kwaliteit voortdurend heel hoog is. Ze heeft 9 jongeren getraind waarvan er 7 zijn overgebleven die voldoende gekwalificeerd en gemotiveerd zijn. Omdat we de garage hebben opgeknapt met de leerlingen van de bijbelklas, gebruiken we deze als werkruimte. We hebben plastic tafels en stoelen gekocht zodat iedere werknemer op voldoende afstand aan een eigen tafel kan werken. Het proces om deze jongeren te leren er ook te zijn om 07.00 uur als ze dat hebben afgesproken, om voldoende kwaliteit te blijven leveren én om als team te leren werken, is indrukwekkend. Het is een soort mix tussen ouderwetse strengheid en het plezier om samen te werken. Maandagmorgen bijvoorbeeld was de afspraak dat iedereen er om 07.00 uur zou zijn. Niemand was er.... Dan volgt er een Whatsapp bericht van Wanda waarin ze op niet mis te verstane wijze haar frustratie uit. Dan druppelen er schoorvoetend enkele jongens binnen. Uiteindelijk belt Wanda de laatsten met de waarschuwing dat als ze nu niet komen ze helemaal niet meer hoeven te komen. Binnen 10 minuten is het team compleet. En de eerste uren is het doodstil in de garage. Maar na de lunch komen voorzichtig de grapjes en accepteert het hele team de boosheid van Wanda en begrijpt het hele team dat ze alleen als team de belofte aan de klant kunnen waarmaken. De volgende dag is iedereen op tijd... Dit "spel" waar ik met verbazing naar kijk is een prachtige manier om deze jonge mensen verantwoordelijkheid en teamgeest te leren. De duidelijke taal van Wanda verstaan ze. Gelijkertijd is het zo krachtig dat het werk wat ze doen echt is. Er zit echt een klant in Nederland op te wachten, die scherp is op kwaliteit en planning. Er wordt echt geld verdiend. Een jongere hier verdient relatief hetzelfde als hun collega's in Nederland (ongeveer 1/3). En dat is hier evenveel als een bouwvakker per dag verdiend. Ons streven is de werkzaamheden dusdanig uit te breiden dat deze jongeren er twaalf maanden per jaar een goed salaris aan overhouden.. Dat vereist meer spreiding van werk en mogelijk ook andersoortige werkzaamheden. Tijdens het werk faciliteer ik door te koken voor de groep en waar nodig te zorgen voor elektriciteit, Internet of het oplossen van problemen met de laptops. Daarnaast werk ik plannen uit en leg contacten voor meer en andersoortig werk.

De bijbelklas voor de kinderen is ook weer gestart en er ontstaat langzaam een mooie hechte groep. Ook de klas voor de jongeren van 14 tot 20 jaar wordt evenwichtiger. Soms is het een enorm kabaal en praat iedereen door elkaar heen omdat ze zo enthousiast zijn over wat ze ontdekken. De lessen kunnen daardoor soms uitlopen maar juist dat zijn de momenten dat ik het meeste geniet. Dan weet ik dat hun hart spreekt en niet dat het een door hun ouders opgelegd uur bijbelles is. Sinds twee weken ben ik gevraagd door de pastor van het kerkje waar Wanda en ik iedere zondag heengaan, om donderdagavond les te geven aan 2 mannen. Toen ik naar de Dominicaanse Republiek ging heb ik me voorgenomen op dit gebied alles aan te nemen wat op mijn weg komt. En hoewel je je kunt afvragen hoe efficiënt het is om voor twee mannen een half uur heen en terug te rijden, heb ik ja gezegd. De eerste keer was er slechts één man. Maar het gesprek dat we hadden en de bijzondere manier waarop we (Wanda en ik) een inkijk krijgen in levens van mensen is ontroerend. Soms zou ik er een boek over willen schrijven. Al die voor mij bizarre verhalen. Donderdag gaan we weer en ik verwacht veel van dit initiatief. In de volgende nieuwsbrief hoop ik iets meer over dit aspect van mijn werk hier te vertellen.

Tot zover weer mijn bericht. Ik laat jullie weten wanneer ik in Nederland ben en hoe lang. Altijd leuk om jullie weer te zien dus schroom niet te laten weten als jullie iets willen afspreken. Let wel dat ik er maar een paar weken ben en de eerste week extra terughoudend zal zijn vanwege de Corona. Fijn om jullie weer wat te kunnen vertellen over mijn leven hier. Ook veel dank voor de vele reacties die ik iedere keer krijg op mijn nieuwsbericht.

Adios
Gertjan